

■ Olivia Kramers & Ria van Dinteren

In gesprek met Fonda Sahla

Alle stemmen horen voor een betere wereld

Op zoek naar een rolmodel in diversiteit en inclusiviteit, komen we uit bij Fonda Sahla. Fonda is raadslid voor D66 in Den Haag. Ten tijde van dit interview stond ze op de kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezing. Ze is geboren en getogen in Den Haag, woont in de wijk Transvaal, is dochter van gastarbeiders uit Marokko en moeder van drie kinderen.

Fonda's activisme kent zijn oorsprong in haar moederschap. Als je de wereld van je kinderen beter, veiliger en eerlijker wil maken, dan moet je starten in het onderwijs, vindt zij. We spreken met haar over haar drijfveren, haar visie op beter onderwijs voor iedereen, over rolmodellen en het geven van een stem aan iedereen voor een betere wereld.

Lukt het niet linksom? Dan doen we het rechtsom!

Fonda's verhaal start met de ervaring van haar kinderen op de lagere school. "Mijn zoon deed het erg goed en zocht meer uitdaging, maar kreeg die niet omdat hij op een zwarte school zat. Ik zag op meer plekken en bij meer kinderen dat er kansongelijkheid was. Kinderen die meer konden en ouders die dat ook zagen, maar niet wisten hoe ze dat moesten aanpakken op school. Ik wilde die ouders een stem geven en ben gestart als oudercoördinator. Vervolgens hoorde ik van de directeur dat hij ook maar het beleid van het bestuur moest uitvoeren. Dus ben ik in de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad gegaan, om bovenschools over 52 scholen in Den Haag met het bestuur mee te kunnen praten. Ik was daar de enige ouder uit een zogenaamde achterstandswijk. Het was goed dat ik daar een stem kon laten horen die nog onbekend was. Maar ook daar bleek ik niet genoeg invloed te hebben, want het bestuur volgde het beleid van de gemeente en voerde dat uit. Voor mij een volgende stap, als ik wat wilde veranderen dan moest ik zitting nemen in de gemeenteraad van Den Haag. En daar zit ik nu: met de portefeuilles Onderwijs en Jeugdzorg kan ik breed invloed uitoefenen op kansongelijkheid en onderwijsachterstanden in de stad."

Kleurrijk betekent voor mij iedereen een stem geven

'Je stem laten horen'. Deze woorden komen

Fonda Sahla is gemeenteraadslid voor D66 in Den Haag. Als zpp'er is zij verantwoordelijk voor de projectleiding van het Residentie Orkest.

vaak terug tijdens ons interview. Waarom is het zo belangrijk dat iedere stem gehoord wordt? En waarom lukt dat vaak niet? Fonda: "Ik word als raadslid veel gebeld met zorgen van ouders die van het kastje naar de muur worden gestuurd. Die niet weten waar ze terecht kunnen met zorgen over hun kinderen en verdwalen in een woud van instanties en regels. Zaken die voor Nederlandse ouders vaak eenvoudig zijn, omdat ze weten hoe de hazen lopen, assertiever zijn of de schooldirecteur via hun netwerk kennen. Die stem wil ik laten horen, want als je die stem niet hoort, kun je ook het probleem

In het onderwijs ligt de sleutel voor een betere, veilige en eerlijke wereld

dat erachter zit niet oplossen. Het punt is dat voor de tweede generatie immigranten in Nederland 'zelf uitzoeken' een belangrijke waarde is. Je vraagt niet zo snel hulp en je

denkt: de school zal het wel weten. En dus ook 'geen nieuws is goed nieuws'. Terwijl het onderwijs in Nederland gebouwd is rondom ouderparticipatie en betrokken zijn. Ook de laaggeletterdheid is in sommige wijken echt nog een probleem. Dan moet je als school en als ouders meer moeite doen om elkaar te begrijpen. Een mooi voorbeeld vind ik een schooldirecteur die de kinderen iedere ochtend bij de deur een hand geeft. Dat deed hij omdat hij wilde dat de kinderen zich gezien voelden. In de winter was het koud en moesten de kinderen buiten in de kou wachten op hun beurt. Sommige ouders werden boos en begrepen dit niet. Waarom laat je kinderen in de kou staan? Dan is het dus belangrijk dat je met elkaar

“Door mensen een stem te geven, leer je te denken vanuit het perspectief van een ander.”

communiceert en uitlegt dat je dit doet om de kinderen te laten weten dat je ze ziet. Dat ze zich verbonden voelen en dit later zelf ook gaan doen. Dat snapt iedereen dan. Door mensen een stem te geven, leer je te denken vanuit het perspectief van een ander.”

Ongelijk handelen voor gelijke kansen

De prachtige documentaireserie *Klassen* (2020) komt een aantal keren langs in het interview. De serie over kansenongelijkheid in het onderwijs in Amsterdam roept veel op in Nederland. Fonda is het zeer eens met de wethouder van onderwijs in Amsterdam, die zegt dat je mensen ongelijk moet behandelen om gelijke kansen voor iedereen te creëren. “Dat is zo waar, maar iets wat we vaak ook heel lastig vinden. Maar, een

school op het platteland heeft echt andere problematiek dan een school in de grote stad. Net als een school met veelal lager opgeleide ouders ten opzichte van een school met vooral hoger opgeleide ouders. En juist die scholen waar veel kinderen uit een lagere sociaal economische klasse zitten, hebben te maken met het grootste lerarentekort. De kinderen komen al uit een omgeving waarin minder ondersteuning is en dan lopen ze ook nog het risico op slechter onderwijs. Dan moet je juist op die plekken durven kiezen voor bijvoorbeeld kleinere klassen, extra handen, meer differentiatie of betere scholing. Zodat die kinderen gelijke kansen krijgen.”

De Transvaal Universiteit

Met de oprichting van de Transvaal Universiteit heeft Fonda de daad bij het woord gevoegd om de kansen te vergroten van kinderen die het nodig hebben. Zij kreeg steun van de toenmalige wethouder van onderwijs in Den Haag, Ingrid van Engelshoven. Fonda: “De Transvaal Universiteit is er voor kinderen tussen 9 en 12 jaar uit de wijk Transvaal die leergierig zijn en behoefte hebben aan meer uitdaging. Iedere zaterdagochtend kunnen zij kennismaken met vakgebieden, beroepen en mensen die van huis uit niet altijd toegankelijk zijn. De kinderen bezoeken bijvoorbeeld ziekenhuizen, maken kennis met een advocaat of gaan aan het werk met een vlogger. Werelden worden geopend, talent wordt ontwikkeld en zelfvertrouwen groeit. De kinderen leren daar zo veel, niet alleen de taal, maar ook het denken in wat wel kan in plaats van wat niet kan. Heel belangrijk, we kiezen de gastdocenten vaak zo dat de kinderen zich erin kunnen herkennen. Een advocaat met een Marokkaanse achtergrond. Of een zogenaamde stapelaar in het onderwijs, die uiteindelijk een mooi diploma en een geslaagd leven heeft. Die

voorbeelden laten zien dat het kan. Een belangrijk advies is dat je niet je dromen in groep 8 al laat afpakken omdat je wieg misschien op de verkeerde plek heeft gestaan.”

Rolmodellen, netwerken en sponsors

Bij de oprichting van de Transvaal Universiteit was Ingrid van Engelshoven een belangrijk rolmodel voor Fonda. Maar ook een belangrijke sponsor, iemand die haar zaak steunde en haar verder hielp en netwerken ter beschikking stelde. Inmiddels is Fonda op haar beurt ook een rolmodel voor anderen. In juni 2020 werd ze uitgeroepen tot meest inspirerende D66-vrouw door het Els Borst Netwerk. Ze is mentor voor anderen, actief lid van een vrouwen netwerk, deelt vacatures en stageplekken, knoopt mensen aan elkaar. Je netwerk is enorm belangrijk om stappen te kunnen zetten. Als iemand anders dat niet heeft, springt Fonda in. Fonda: “Het is zoals Kamala Harris, vicepresident in Amerika, zegt: ‘Je kunt je niet spiegelen aan iets wat niet bestaat.’ Als je nog nooit een zwarte (vice-) president hebt gezien, dan kun je je niet voorstellen dat jij dat kan worden.”

Leren en ontwikkelen in organisaties

“Het onderwijs vormt voor kinderen de basis voor de rest van hun leven,” zegt Fonda. “De achterstand die een kind in het onderwijs

oploopt, draagt hij zijn hele leven met zich mee. Daarom is het zo belangrijk om daarin te investeren. Als het het onderwijs lukt om talenten te ontwikkelen en goede mensen af te leveren, dan hoeft je niet meer naar kleur te kijken. Dat doet er dan niet meer toe. Dan spreekt iedereen de taal goed, dan komen talenten tot hun recht, dan los je samen problemen op. Ik denk wel dat het belangrijk is dat organisaties aandacht besteden aan inclusief leiderschap. Dit is voor mij belangstellend zijn, openstaan voor verschillen, betrokken zijn en je bewust zijn van je eigen achtergrond en bias. Een aantal grote bedrijven doet dit goed en toont grote maatschappelijke betrokkenheid. Ook voor organisaties is het van belang om ieders stem te horen – praat met je mensen, wat willen ze, wat is hun droom, ga op zoek naar potentie die nu misschien niet zichtbaar is. Dat komt de organisatie en onze kenniseconomie uiteindelijk alleen maar ten goede.” ■

Referentie

- Sylbing, S., & Gould, E. (Regisseurs). (2020). *Klassen* [Documentaire]. In Stichting Een van de jongens (producent). Hilversum, Nederland: HUMAN.

Olivia Kramers, redactie TvOO, en
Ria van Dinteren, hoofdredacteur TvOO